

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

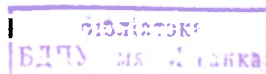
Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

Ю. Ю. Захарына

**МАСТАЦТВА
КРАІН УСХОДУ:
ад вытокаў да пачатку
XX ст.**

Вучэбна-метадычны дапаможнік

Мінск 2006

УДК 930.85(075.8)

ББК 63.3–7я73

338

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ,
рэкамендавана секцыяй гуманітарных навук
(пракакол № 7 ад 29.03.05.)

Рэцэнзенты:

доктар гістарычных навук, доктар архітэктуры, член-карэспандэнт,
дырэктар Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору
імя К. Крапівы НАН Беларусі А. І. Лакотка;
кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт, прарэктар па навуковай рабоце
і творчай дзейнасці Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў
М. Р. Баразна

Захарына, Ю. Ю.

338 Мастацтва краін Усходу: ад вытокаў да пачатку XX ст. : вучэб.-метад.
дапам. – Мінск : БДПУ, 2006. – 90 с.

ISBN 985-501-143-0.

У дапаможніку разглядаюцца асаблівасці горадабудаўнічага развіцця,
архітэктуры, выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва ўсходніх
краін ад часоў зараджэння да пачатку XX ст. Змешчаны тэсты для самаправеркі
ведаў па кожнай з прапанаваных тэм, слоўнік мастацтвазнаўчых тэрмінаў.

Дапаможнік прызначаны для студэнтаў спецыяльнасцей 1-02 02 04 «Сусветная і айчынная культура. Фальклор» і 1-02 02 03 «Сусветная і айчынная культура. Рытміка. Харэаграфія» факультэта народнай культуры БДПУ, а таксама для студэнтаў і выкладчыкаў мастацтвазнаўчых і культурознаўчых спецыяльнасцей.

УДК 930.85(075.8)

ББК 63.3–7я73

ISBN 985-501-143-0

© Захарына Ю. Ю., 2006

© БДПУ, 2006

ПРАДМОВА

Мастацтва краін Усходу з'яўляецца неад'емнай часткай гісторыка-культурнага жыцця свету. Ад вытокаў да сучаснасці ў ім увасабляецца самабытнасць, сфарміраваная ў ходзе гістарычнай эвалюцыі. Яно мае ўласную спецыфіку, вызначаную надзвычай трывалымі традыцыямі, адзначаецца кананізаванасцю і сімвалічнасцю. У працэсе гістарычнага развіцця ў мастацтве ўсходніх краін былі выпрацаваны ўласныя прынцыпы і заканамернасці, якія паклалі аснову развіццю культуры іншых краін свету. Вывучэнне мастацтва ўсходніх краін адкрывае магчымасць зразумець сутнасць і спецыфіку ўсходняй культуры, вызначыць яе адметныя рысы, сфарміраваць уяўленне пра пераемнасць асаблівасцей мастацкай і творчай дзейнасці ў сусветнай культуры як арганічнае адзінства ў яго супастаўленні з агульнагістарычным працэсам развіцця чалавецтва.

Мэтай дапаможніка з'яўляецца вызначэнне гістарычных вытокаў, адметных рыс і эвалюцыі ўсходняга мастацтва ад старажытнасці да пачатку ХХ ст. У ім разглядаюцца асаблівасці горадабудаўнічага развіцця, архітэктуры, выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва Егіпта, Месапатаміі, Індыі, Кітая, Японіі, Карэі, Манголіі, Ірана, Азербайджана і Сярэдняй Азіі, Візантыі, Арменіі і Грузіі ў старажытныя часы, сярэднявечча і новы час. Асаблівая ўвага звяртаецца на нацыянальныя асаблівасці мастацтва, стылістычную характарыстыку, узаемасувязь відаў і жанраў мастацтва ў розныя гістарычныя перыяды, цэласнасць і своеасаблівасць мастацкай культуры розных эпох, вынаходніцтвы і адкрыцці ў галіне мастацкай дзейнасці. Спецыфіка мастацтва ўсходніх краін раскрываецца на яркіх прыкладах, якія ілюструюцца. Найбольш значныя мастацтвазнаўчыя тэрміны прыведзены ў слоўніку. Кожная тэма ўтрымлівае кароткі ўступ, у якім даецца перыядызацыя гісторыі мастацтва краіны, вызначаюцца найбольш значныя характарыстыкі сацыяльна-культурнага жыцця, асаблівасці светапогляду, быту, звычаяў, якія знайшлі адлюстраванне ў мастацкіх каштоўнасцях і катэгорыях і ў выніку вызначылі спецыфіку мастацтва.

У дапаможніку пасля кожнай тэмы прапануюцца тэсты самаправэркі ведаў, якія складаюцца з 8–12 пытанняў. Задачай кожнага з тэстаў з’яўляецца вызначэнне правільных адказаў на пастаўленыя пытанні з некалькіх прапанаваных варыянтаў (адказы прыведзены ў канцы дапаможніка).

ЗМЕСТ

ПРАДМОВА	3
СТАРАЖЫТНЫ ЕГИПЕТ	5
Тэст самаправеркі ведаў № 1	9
СТАРАЖЫТНАЯ МЕСАПАТАМІЯ	11
Тэст самаправеркі ведаў № 2	13
ІНДЫЯ	14
Тэст самаправеркі ведаў № 3	18
КІТАЙ	19
Тэст самаправеркі ведаў № 4	28
ЯПОНІЯ	29
Тэст самаправеркі ведаў № 5	32
КАРЭЯ	34
Тэст самаправеркі ведаў № 6	40
МАНГОЛІЯ	41
Тэст самаправеркі ведаў № 7	46
СТАРАЖЫТНЫ ІРАН	47
Тэст самаправеркі ведаў № 8	50
АРАБА-МУСУЛЬМАНСКАЕ МАСТАЦТВА	52
Тэст самаправеркі ведаў № 9	55
АЗЕРБАЙДЖАН	57
Тэст самаправеркі ведаў № 10	58
СЯРЭДНЯЯ АЗІЯ	59
Тэст самаправеркі ведаў № 11	60
ВІЗАНТЫЯ	61
Тэст самаправеркі ведаў № 12	63
МАСТАЦТВА КАЎКАЗА	64
Тэст самаправеркі ведаў № 13	65
АДКАЗЫ ДА ТЭСТАЎ САМАПРАВЕРКІ ВЕДАЎ	67
СЛОЎНІК ТЭРМІНАЎ	68
АСНОЎНАЯ ЛІТАРАТУРА	76
ДАДАТКОВАЯ ЛІТАРАТУРА	76
ІЛЮСТРАЦЫІ	77

Вучэбнае выданне

Захарына Юлія Юр'еўна

**МАСТАЦТВА
КРАІН УСХОДУ:
ад вытокаў да пачатку
XX ст.**

Вучэбна-метадычны дапаможнік

Рэдактар В. М. Мазуро

Тэхнічнае рэдагаванне А. А. Пакалы

Камп'ютэрная верстка К. Я. Яблачкіна

Падпісана ў друк 26.05.06. Фармат 84¹/₁₆. Папера афсетная. Гарнітура Таймс.

Друк Riso. Ум. друк. арк. 5,3. Ул.-выд. арк. 5,6. Тыраж 200 экз. Заказ 368

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Установа адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

ЛИ № 02330/0133496 ад 01.04.04.

ЛПІ № 02330/0131508 ад 30.04.04.

220050, Мінск, Савецкая, 18.